

для підвищення якості навчання студентів інформатичних спеціальностей в умовах магістратури України та сприянню їх готовності до викладацької діяльності.

Література

1. Власюк А.П., Грицок П.М. Підготовка фахівців з інформаційних технологій у контексті сучасних вимог // Нова педагогічна думка. Науково-методичний журнал – 2013, №1. Частина 1. – с. 109 – 114.
2. Морозова Т. Ю. Освітні та наукові ІТ-спеціальності у кількісному вимірі / Т. Ю. Морозова. // Інженерія програмного забезпечення. – 2010. – №1. – С. 79–85.
3. Робочий навчальний план на 2015-2016 рр. Спеціальність: 8.04030201 Інформатика освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». [Електронний ресурс] // Херсонський державний університет. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.kspu.edu/About/Faculty/FPhysMathemInformatics/ChairInformatics/EduPlans.aspx?lang=uk>.
4. Сачук Ю. Є. Генеза поняття «соціально-професійна мобільність» / Юлія Євгенівна Сачук. // Неперервна професійна освіта: теорія і практика – 2015. – №1-2 (42-43). – С. 32–38.

Анотація. Сачук Ю.Є. Зміст магістерської підготовки майбутніх викладачів інформатики як ключ до формування соціально-професійної мобільності. У тезах доповіді висвітлені ключові особливості магістерської підготовки майбутніх викладачів інформатики, обґрунтовано важливість запропонованої теми у сучасних умовах мінливого суспільства, а також визначено перспективи розвитку та удосконалення магістерської підготовки майбутніх викладачів інформатики в Україні на базі досвіду зарубіжних колег.

Ключові слова: соціально-професійна мобільність, магістерська підготовка, ступенева освіта, викладач інформатики, інформаційні технології.

Аннотация. Сачук Ю.Е. Содержание магистерской подготовки будущих преподавателей информатики как ключ к формированию социально-профессиональной мобильности. В тезисах доклада освещены ключевые особенности магистерской подготовки будущих преподавателей информатики, обоснована важность предложенной темы в современных условиях меняющегося общества, а также определены перспективы развития и совершенствования магистерской подготовки будущих преподавателей информатики в Украине на базе опыта зарубежных коллег.

Ключевые слова: социально-профессиональная мобильность, магистерская подготовка, ступенчатое образование, преподаватель информатики, информационные технологии.

Summary. Sachuk J. Content of Master's training of future teachers of computer science as the key to the formation of social and professional mobility. In the theses of the report highlights the key features of Master training future teachers of science, proved the importance of the proposed topics in a changing modern society, and also the prospects for the development and improvement of training future teachers master computer science in Ukraine based on the experience of foreign colleagues.

Key words: social and professional mobility, master training, multistage education, teacher of computer science, information technology.

Т. Б. Тарасова

кандидат психологічних наук, доцент,

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, м. Суми

B170680@yandex.ru

ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ДОСЯГНЕННЯ СТУДЕНТАМИ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ТВОРЧОГО РІВНЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Для реформування системи вищої освіти в сучасній Україні є актуальним пошук оптимальної відповідності між сформованими традиціями в українській школі і новими вивченнями, пов'язаними зі вступом у світовий освітній простір. Одним із шляхів забезпечення такої відповідності, на наш погляд, є організація навчально-виховного процесу у вищій школі на основі ідеї спільної діяльності студентів і викладачів. У такому випадку навчально-професійна діяльність, яка є для студентів провідною, набуває психологічних ознак творчої, продуктивної діяльності.

На відміну від аналогічної діяльності старшокласників загальноосвітніх шкіл [4], навчально-професійна діяльність студентства це вже не підготовка до набуття обраної професії, а, власне, цілеспрямований процес оволодіння професійно значущими знаннями, уміннями і навичками, це вже оволодіння професією, майбутньою трудовою діяльністю [3; 4]. Тому в психології і педагогіці вищої школи, у методиках навчання окремим предметам у ВНЗ, особливо підкреслюється необхідність

підвищення питомої ваги і ролі різноманітних прийомів і засобів, що підвищують пізнавальну активність студента. Так, в аудиторних заняттях повинні бути проблемні ситуації, ділові ігри, «мозкові штурми», «аукціони знань» і т.д., що побудовані на моделюванні і вирішенні студентами різних «виробничих проблем» майбутньої професійної діяльності [2; 5]. Курсові роботи і дипломні проекти, виконувані студентами, взагалі повинні являти собою самостійне наукове дослідження конкретних професійних проблем з розробкою шляхів і засобів їхнього практичного вирішення [1]. І, особливе, вирішальне місце в навчально-професійній діяльності студентів займають різноманітні форми виробничих практик, де студенти випробовують свої професійні сили в реальних умовах трудової діяльності. У зв'язку з окресленими вище тенденціями треба наголосити на необхідності перетворення навчально-виховного процесу у сучасному ВНЗ з *взаємодії* викладача з студентами на їхню *спільну діяльність* [3; 5].

У 2014-2015 навчальному році в магістратурі СумДПУ ім. А. С. Макаренка вивчалися особливості спілкування студентів 6 курсу з науковим керівником в ході виконання дипломного дослідження. Вибірку складала 105 студентів різних спеціальностей.

Стрижньовим моментом при аналізі отриманих даних виступало питання саме про показники *спільної діяльності* студента та керівника дипломної роботи. Як свідчать отримані дані, на першому місці, але менш ніж для третини студентів (31,4%), виявилися особисті якості викладача. На превеликий жаль, друге місце посідають відповіді про те, що керівництво не надає можливості вільно обирати майбутнього керівника дипломної роботи, та призначає його примусово (27,6%). Про яку спільну діяльність виконавця дипломної роботи та її керівника у такому випадку можна говорити? Третє ж місце посідає критерій авторитету викладача у ВНЗ (12,4%). І лише невелика частина студентів (9,5%) не обирає керівника, тому що продовжує вже розпочату роботу та її керівник відомий, що, на наш погляд, є найбільш вдалим варіантом виконання дипломного дослідження. Свої варіанти студенти представляють у доволі розмитих та неконкретних відповідях («щоб було добре працювати», «щоб все було добре...»), що свідчить про недостатнє розуміння ними чого вони чекають від керівника дипломної роботи.

З питання анкети про механізм визначення теми майбутньої дипломної роботи респонденти відповіли так: 11,6% студентів самі сформулювали тему магістерського дослідження, 33,7% студентів тему запропонував керівник, 52,6% студентів ретельно визначились з темою так, щоб було цікаво і науковому керівнику, і їм, а 2,1% студентів продовжують дослідження з попередніх тем.

Суттєвого значення у мають частота та сутність взаємодії студента-магістранта та керівника дипломної роботи. На запитання: як часто Ви маєте змогу бачитись з науковим керівником? 40,7% студентів відповіли – майже кожен день, 46,5% – раз на тиждень, 9,3% студентів – раз на місяць, 4,6% – спілкуються із своїм науковим керівником тільки в Інтернеті. На запитання про час, який витрачає науковий керівник на консультацію 11,6% респондентів відповіло – 15 хвилин, 65,6% студентів – 30 хвилин, 22,8% студентів – годину. Наукові керівники 37,2 % магістрантів ретельно стежать за темпом роботи, 33,7% студентів контролюють його самі, а дипломні 29,1 % лише іноді перевіряються. Тільки половина опитуваних склали із своїми науковими керівниками план роботи над магістерською (52,6 % студентів), відповідно 47,4% студентів працюють без плану. Більше половини студентів (52,6%) ретельно розглядають з науковим керівником недоліки своєї роботи по кожному розділу і обговорюють те, як краще опрацювати роботу, 37,2 % студентів науковий керівник стисло пояснив що і де треба переробити, 10,2% студентам науковий керівник вертає роботу всю "червону", не пояснюючи як і над чим працювати далі та призначає наступну зустріч.

Важливою психологічною проблемою проведеного опитування, було виявлення, яким якостям майбутнього наукового керівника віддають перевагу студенти. Головними якостями наукового керівника студенти 6 курсу вважають компетентність, обізнаність, авторитет (37,7% опитаних); толерантність, уважність, індивідуальний підхід, моральні якості (26,8% опитаних); організаційні якості, співпраця вимогливість, контроль, визначення темпу роботи (22,7% опитаних); відповідальність (4,2% опитаних); можливість, готовність та бажання допомогти (9,3% опитаних). Компетентними з теми магістерської роботи вважають своїх керівників 89,8% опитаних. В той же час 10,2% анкетованих заявили про те, що науковий керівник не може доступно і чітко пояснити, що робити далі і залує ще більше. Рівноправ'я у взаємодії з науковим керівником відчують 90,5 % студентів, які можуть вносити корективи та пропозиції. Відповідно 9,5% студентів поскаржились на те, що їх наукові керівники відкидають відразу усіляку ініціативу не вникаючи у суть цієї ініціативи. Цікаво що для більшості студентів великого значення має вік наукового керівника, бо, на їх думку, викладач молодше 30 розцінює магістранта як потенційного конкурента. Але як співавтора наукового керівника сприймають 55,6 % опитаних.

Таким чином, проведене дослідження виявило, по-перше, неоптимальну структуру мотивації навчально-професійної діяльності студентів 6 курсу. По-друге, показало, що вибір наукового керівника не завжди здійснюється студентами відповідально й усвідомлено. По-третє, не зафіксовано переконливих даних, що взаємодія викладача наукового керівника і студента виконавця відповідає психологічним параметрам спільної діяльності. Все це переконливо свідчить про нагальну необхідність розробки методичних рекомендацій щодо оптимізації системи взаємодії наукового керівника дипломного дослідження та його виконавця в напрямку створення умов їхньої спільної науково-дослідної діяльності.

Що набуває особливої актуальності в зв'язку з подальшим переходом вищої школи України на європейську кредитно-трансферну систему.

Література

1. Заїка Є. В. Шляхи оптимізації пізнавальної діяльності студентів і школярів / Є. В. Заїка, І. О. Зуєв – Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. – 184 с.
2. Мороз О. Г. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки / О. Г. Мороз, О. С. Падалка, В. І. Юрченко; за заг. ред. академіка О. Г. Мороза. - К.: НПУ, 2006. – 208 с.
3. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи. / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко К., – ТОВ "Філ-студія", 2006. – 320 с.
4. Савчин М. В. Вікова психологія / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. – К. : Академвидав, 2005. – 360 с.
5. Савчин М. В. Педагогічна психологія / М. В. Савчин. – К. : Академвидав, 2007. – 424 с.

Анотація. Тарасова Т.Б. Психологічні умови досягнення студентами вищого навчального закладу творчого рівня навчально-професійної діяльності. У статті аналізується результати експериментального дослідження особливостей взаємодії з викладачем студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» в процесі виконання дипломної роботи. Формулюються висновки про завдання подальшого експериментального дослідження та розроблення практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності дипломних досліджень у ВНЗ.

Ключові слова: навчально-професійна діяльність, творчий рівень діяльності, дипломне дослідження, взаємодія з викладачем, студенти-магістранти.

Аннотация. Тарасова Т.Б. Психологические условия достижения студентами высшего учебного заведения творческого уровня учебно-профессиональной деятельности. В статье анализируются результаты экспериментального исследования особенностей взаимодействия с преподавателем студентов образовательно-квалификационного уровня «Магистр» в процессе выполнения дипломной работы. Формулируются выводы о задачах дальнейшего экспериментального исследования и разработки практических рекомендаций по повышению эффективности дипломных исследований в вузе.

Ключевые слова: учебно-профессиональная деятельность, творческий уровень деятельности, дипломное исследование, взаимодействие с преподавателем, студенты-магистранты.

Summary. Tarasova T. Psychological conditions of achieving students in higher education the creative level of teaching and professional activities. This article analyzes the results of the study the psychological characteristics of educational and professional activity of students of educational qualification level of «Magister» in the process of performing diploma project. The conclusions about future tasks of experimental research and the development of practical recommendations to enhance the effectiveness of diploma projects at higher educational institution have been made.

Key words: educational and professional activities of students, creative level of activity, dissertation, advisor interactions, magister.

О. А. Тітова

кандидат педагогічних наук, доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет, м. Мелітополь

helena38ok@gmail.com

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ «ТВОРЧІСТЬ ОСОБИСТОСТІ»

Сучасний спеціаліст виконує свої професійні обов'язки на виробництві в умовах, коли задачі, що постають перед ним, можуть не мати аналогів у його досвіді та досвіді його попередників, а також потребують вміння здобувати або генерувати необхідну інформацію. Через це пріоритетним завданням освіти вітчизняні та зарубіжні педагоги вважають підготовку творчого фахівця, що включає навчання майбутнього спеціаліста самостійно мислити, причому мислити нелінійно, усвідомлюючи той факт, що знання, здобуті самостійно, набувають змісту і цінності, а предмет вивчення осмислюється через набуття особистого досвіду та формування власної позиції.

Численна кількість наукових праць, присвячених дослідженню творчості особистості, свідчить про актуальність та надзвичайний інтерес вчених до проблеми. Роботи Б. Ананьєва, В. Андрєєва, Д. Богоявленської, Л. Виготського, Н. Вишнякової, В. Давидова, В. Дружиніна, Д. Ельконіна, Н. Кузьминої, А. Леонтьєва, О. Матюшкіна, В. Моляко, Я. Пономарьова, С. Рубінштейна, Б. Теплова, М. Холодної, І. Якиманської, Ф. Барлетта, А. Біне, Дж. Гілфорда, А. Маслоу, Дж. Рензулі, Е. Торренса та